

Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences

Journal home page:
<http://ijournal.uz/index.php/jartes>

PROBLEMS OF PRODUCTION OF ENVIRONMENTALLY FRIENDLY PRODUCTS

D. Ahmedova¹

H.S. Turdimatova²

Fergana State University

KEYWORDS

Production of ecologically clean products, agriculture, food soil-climate, hunger, quality, safe, fruits and vegetables

ABSTRACT

This article covers increasing the efficiency of environmentally friendly products.

2181-2675/© 2022 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: 10.5281/zenodo.7404453

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

¹ Docent, Fergana State University, UZB

² Student, Fergana State University, UZB

EKOLOGIK TOZA MAHSULOT YETISHTIRISH MUAMMOLARI

KALIT SO‘ZLAR:

Ekologik toza mahsulot, qishloq xo‘jaligi, oziq-ovqat, tuproq-iqlim, ekologik xavfsiz, sifatli meva-sabzavot

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada oziq-ovqat xavfsizligi, ekologik toza mahsulotlarni yetishtirish samaradorligini oshirish masalalari yoritilgan.

Ma'lumki, keyingi yillarda dunyo miqyosida aholini ekologik toza oziq-ovqat mahsulotlari bilan ta'minlash eng asosiy global muammolardan biriga aylanib bormoqda. Bu borada keyingi o'n yillarda bir qator ijobiy natijalarga erishilgan bo'lsada, hozir ham yer yuzida to'qqiz yuz milliondan ortiq aholi ochlikda kun kechirmoqda. Bunga yer yuzining bir qator mintaqalaridagi noqulay tabiiy-iqlim sharoiti, qurg'oqchilik, suv toshqinlari kabi tez-tez yuz berayotgan tabiiy ofatlar, oziq-ovqat mahsulotlari taqsimotidagi ba'zi nomutanosibliklar, turli hududlarda davom etayotgan urushlar, har xil iqtisodiy-ijtimoiy muammolar va boshqa shu kabi omillar sabab bo'lmoqda.

Bunday sharoitda O'zbekistonda oziq-ovqat xavfsizligi to'laqonli ta'minlangan desak mubolag'a bo'lmaydi. O'zbekistonimizni birinchi Prezidenti muhtaram Islom Abdug'anievich Karimov tomonidan davlatimiz Mustaqiligining dastlabki yillaridan boshlab uzoqni ko'zlagan hamda puxta o'ylangan mamlakatimizning rivojlanish strategiyasi belgilab berilganligi va maskur strategiya bosqichma-bosqich, og'ishmay amalga oshirilayotganligi fikrimizni dalilidir.

Bugungi kunda O'zbekiston nafaqat o'zining aholisini oziq-ovqat mahsulotlari bilan ta'minlamoqda, balki meva-sabzavot va boshqa qishloq xo'jaligi mahsulotlarini eksport qilish orqali boshqa davlatlarning sifatli, ekologik toza oziq-ovqat ta'minotiga ham o'zining hissasini qo'shmoqda.

BMT ning Xalqaro Oziq -ovqat va qishloq xo'jaligi tashkiloti (FAO) ning 2015-yil iyun oyida Italiyaning Rim shahrida bo'lib o'tgan 39-konfrensiyasida Ming yillik rivojlanish maqsadlariga erishgan davlatlarni taqdirlash marosimida O'zbekiston 13 ta davlat qatorida ochlikni bartaraf qilish va oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda erishgan mislsiz yutuqlari uchun mahsus mukofot bilan taqdirlanganligi fikrimizning yorqin dalilidir. Bunday yutuqlar mamlakatimizni yanada rivojlanishi va taraqqiy etishiga zamin yaratmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoyevning 2018 yil 16 yanvardagi "Mamlakatning oziq-ovqat xavfsizligini yanada ta'minlash chora tadbirlari to'g'risida", 2019-yil 17-apreldagi " O'zbekiston Respublikasida Qishloq xo'jaligi vazirligi faoliyatini takomillashtirish to'g'risida"gi PQ 4292-sonli qarori hamda, oziq-ovqat xavfsizligini yanada ta'minlash, aholini sifatli oziq-ovqat mahsulotlari bilan to'laqonli ta'minlashga doir chora-tadbirlar to'g'risida ko'plab farmon va qarorlar qabul qilindi.

Mamlakatimizda bu borada meva-sabzavot, go'sht, sut va boshqa qishloq xo'jaligi oziq-ovqat mahsulotlarini xalqaro sifat standartlari asosida qayta ishlash hajmlarini oshirish, ichki hamda tashqi bozorlarda raqobatbardosh bo'lgan mahalliy oziq-ovqat mahsulotlari turlarini ishlab chiqarishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash tizimini joriy etish, hamda aholini sifatli va xavfsiz oziq-ovqat mahsulotlari bilan ta'minlashni yanada yaxshilash maqsadida davlatimiz rahbari tomonidan 2021-yil 23-noyabrda "Meva-sabzavotchilik va uzumchilikda oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish, qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishida dehqon xo'jaliklarining ulushini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori qabul qilindi.

Mazkur qaror asosida Farg'ona viloyatining tuproq-iqlim sharoitlarini hisobga olgan holda bog'dorchilik, uzumchilik, kartoshkachilik, sabzavot va boshqa oziq-ovqat mahsulotlarini yetishtirishga ixtisoslashtirish, shuningdek, raqobatbardosh mahsulotlarni ko'paytirish va qishloq xo'jaligi mahsulotlari yetishtiruvchi subyektlarning manfaatdorligini oshirish maqsadida, jumladan Farg'ona viloyati Oltiariq tumani hududlarining tuproq-iqlim sharoitidan kelib chiqib, 500 gektar maydonda kartoshka, g'alladan qisqaradigan 1650 gektar maydonda uzumzorlar tashkil etish. Uchko'prik tumanida aholi tomorqalarida limon yetishtirish bo'yicha to'plangan tajribadan kelib chiqib, limonchilik tarmog'ini rivojlantirish, Quvasoy shahrida g'alladan qisqaradigan 1250 gektar maydonda intensive gilos bog'larini tashkil etish, Quva tumanida g'alladan qisqaradigan 1050 gektar maydonda anorzorlar hamda foydalanishga kiritiladigan 100 gektar maydonda uzumchilik tashkil etildi. Shuningdek, 2022-2025-yillarda viloyatimizdagi paxta maydonlarini qisqartirish hisobiga meva-sabzavot, dukkakli, donli va moyli ekinlar va poliz mahsulotlarini yetishtirish maqsadida aholiga 0,10 gektardan 1 gektargacha yer maydonlari ajratib berildi.

Mamlakatimizda aholiga berilayotgan bunday yer maydonlaridan unumli foydalanib, ekologik toza mahsulotlarni nafaqat aholi o'zi iste'mol qilmoqda balki, qo'shni va xorijiy davlatlarga ham eksport qilinmoqda. Bunday tabiiy sharoitlarda yetishtirilayotgan ekologik toza mahsulotlar xalqaro standartlar darajasiga mos kelmoqda.

Yurtboshimiz tomonidan chiqarilayotga farmon, qarorlar va ular asosida yaratilayotgan imkoniyatlar, sayi harakatlar bugungi kunda O'zbekistonimizni tez su'ratlarda o'sayotgan mamlakatlar qatoriga qo'shmoqda.

Hozirda yetishib chiqayotgan yosh ekologlar oldiga ulkan vazifa qo'yilmoqdaki, mamlakatimizda sog'lom turmush tarzini shakllantirish va rivojlantirish, ekologik toza, xavfsiz oziq-ovqat mahsulotlarini yetishtirish masalalarini hal etishda, atrof-muhitni ifloslanishi, iqlim o'zgarishini oldini olish kabi dolzarb muammolarni yechimiga doir ilmiy tadqiqot ishlarni amalga oshirishdir.

Shuningdek, yo'qolib borayotgan qadimgi navlarni tiklash, selektsiya sohasida zamonaviy ilm-fan yutuqlarini qo'llash orqali yangi navlar yaratish, eng ilg'or innovatsion ishlanmalar ishlab chiqilish va undan amalda samarali foydalanish kelgusi avlodlarni sog'lom, baquvvat va barkamol bo'lishiga xizmat qiladi, deb umid qilamiz.

Adabiyotlar

1. A. Ergashev , T. Ergashev “Ekologiya, biosfera va tabiatni muhofaza qilish ” , Toshkent 2005.
2. A. Ergashev, T. Ergashev. “ Agroekologiya ” , Toshkent Yangi asr avlodi, 2006.
3. D. Ahmedova, A. Akramov “Ekologik dehqonchilikning o’ziga xos jihatlari” Oziq-ovqat xavfsizligi: milliy va global omillar xalqaro ilmiy-amaliy konferentsiya materiallari to’plami 2019. Samarqand
4. Ahmedova, D., & Akramov, A. (2021, July). USE OF MODERN TECHNOLOGIES IN THE EDUCATION SYSTEM. In Конференции.
5. Zokirova, S. X., Ahmedova, D., Akbarov, R. F., & Xonkeldiyeva, K. R. (2021). Light Industry Enterprises In Marketing Activities Experience Of Foreign Countries In The Use Of Cluster Theory. The American Journal of Management and Economics Innovations, 3(01), 36-39.
6. Ahmedova, D. M., & Maksudova, G. M. (2020). МОРФОЛОГИЯ ПЫЛЬЦЫ НЕКОТОРЫХ ВИДОВ И ГИБРИДОВ ХЛОПЧАТНИКА. Theoretical & Applied Science, (5), 84-87.
7. Ahmedova, D. M., & Maksudova, G. M. (2020). THE ROLE OF MOISTURE AS AN ECOLOGICAL FACTOR IN GROWTH OF COTTON PLANTS. Theoretical & Applied Science, (8), 73-76.
8. Akhmedova, M., & Akhmedova, D. (2021). Clinical features and risk factors for the development of atopic bronchial asthma combined with allergic rhinosituitis in children. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(9), 1015-1020.
9. Akhmedova, D. M., & Turdieva, N. (2021). Bio ecological characteristics of climatic landscape plants of fergana city. ACADEMICIA: An International
10. Ahmedova, D., & Turdieva, N. (2022). AGROTECHNOLOGY OF ORNAMENTAL TREE AND SHRUB CARE. Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences, 1(11), 11-18. **1**
11. Ахмедова, Д. М. (2022). ГЕНОМНЫЙ АНАЛИЗ АЛЛОГЕКСАПЛОИДНЫХ ГИБРИДОВ ХЛОПЧАТНИКА. International scientific journal of Biruni, 1(2), 8-15.
12. Dilfuzahon, A., Nizomiddin, N., Rakhmiddin, A., & Nilufar, T. (2022). CHANGES IN SOIL POLLUTION STATUS AND FERTILITY INDICATORS. Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences, 1(10), 396-400.
13. Ahmedova, D. M., & Umarov, T. (2022). The impact of ecological environment on the productivity of cotton-plant varieties. Asian Journal of Multidimensional Research, 11(4), 134-137.
14. Аҳмедова, Д. М. (2022). ҒЎЗАНИНГ С-01 НАВИ ҲОСИЛДОРЛИГИНИ АЙРИМ ЭКОЛОГИК.ОМИЛЛАРГА БОҒЛИҚЛИГИ. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(10-2), 931-937.

15. Dilfuzahon, A., Nizomiddin, N., Rakhmiddin, A., & Nilufar, T. (2022). CHANGES IN SOIL POLLUTION STATUS AND FERTILITY INDICATORS. *Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences*, 1(10), 396-400.

16. Ahmedova, D. M., Nizomov, N., Ahmedov, R., & Turdiyeva, N. (2022). ATROF-MUHIT MUHOFAZASIDA CHIQINDILAR MUAMMOSI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 696-702.

17. Zakirova, S., Axmedova, D., & Artikova, G. Z. (2021, July). AGROTECHNICAL MEASURES FOR SAND DEVELOPMENT. In *Конференции. Multidisciplinary Research Journal*, 11(4), 1390-1394.

18. Закирова, С., Ахмедова, Д., & Артикова, Г. (2021, August). AGROTECHNICAL MEASURES FOR SAND DEVELOPMENT: <https://doi.org/10.47100/conferences.v1i1.1324>. In *RESEARCH SUPPORT CENTER CONFERENCES* (No. 18.06).

19. Закирова, С., Ахмедова, Д., Хакимжонова, Н., & Кучкорова, Р. (2021). ПИТАТЕЛЬНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ ПЕСКОВ. *Экономика и социум*, (5-1), 902-906.

20. Zakirova, S., Akhmedova, D., Madalova, M., & Abdujalilova, M. (2022). THE NUTRITIONAL REGIME OF SAND DEPENDS ON THE NORMS OF NITROGEN FERTILIZER. *Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences*, 1(10), 364-369.

21. Zakirova, S., Akhmedova, D., Madalova, M., & Abdujalilova, M. (2022). LEACHING OF NUTRIENTS DEPENDING ON THE ARTIFICIAL SCREEN CREATED IN THE LABORATORY. *Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences*, 1(10), 370-376.